

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

G.A. van de Breevaart (CU&SGP)
(d.d. 30 maart 2022)

Nummer
3837

Onderwerp
Duurzame winning en ontmanteling van (grondstoffen) elektrische apparaten en Lithium-ION of milieuvervuiling met nevenschade?

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Voor steeds meer doelen wordt gebruik gemaakt van accu's. Is het geen gereedschap dan is het wel de opkomst van elektrische (vracht)auto's etc. Dit alles in het kader van duurzaamheid. Maar is het gebruik of het ontwikkelproces van de Lithium-ION accu duurzaam? En bepaald de levensduur van de accu tevens de levensduur van het apparaat waar de accu in geplaatst is? Allemaal zaken die in een recent te lezen waren in een populair wetenschappelijk artikel. Daarom de volgende vragen:

Antwoord

Voor de beantwoording van een deel van uw vragen zijn er bij ons geen gegevens beschikbaar zijn. Informatie die wel beschikbaar is, willen we uiteraard graag met u delen.

1. *Klopt het dat momenteel maar 5% van de batterijen (Lithium-ION accu) gerecycled worden? en zo ja, wat vindt u daarvan?*

Antwoord

Wij hebben geen informatie over de hoeveelheid gerecyclede batterijen. Wel is bekend dat er voor Lithium-ION batterijen en elektronisch afval in het algemeen, ondanks de innameplicht door winkeliers en leveranciers, ook veel batterijen in het huishoudelijk afval terecht komen. Dit is natuurlijk geen goede zaak.

2. *Bent u bereid een onderzoek te doen hoeveel accu's er in Zuid-Holland jaarlijks bij het afval belanden, zo niet, waarom niet?*

Antwoord

De provincie zet zich als medeondertekenaar van het Nationale Klimaatakkoord in voor de duurzaamheidsdoelen voor mobiliteit met als ambitie in 2030 alle nieuwe auto's emissieloos zijn. We gaan dan naar een wagenpark van 1,9 miljoen elektrische personenvoertuigen en groei van het aantal elektrische bussen, bestelauto's, vrachtwagens, binnenvaartschepen, light electric vehicles (LEVs) enzovoort. De provincie Zuid-Holland werkt via de Nationale Agenda Laadinfrastructuur aan het realiseren van een dekkend, betrouwbaar en toekomstbestendig laadnetwerk. Fabrikanten, importeurs en verkopers van transportmiddelen zijn verplicht aandrijfaccu's aan het einde van de levensduur terug te nemen voor hergebruik of recycling.

Deze terugnameplicht geldt ook voor accu's in andere (afgedankte) elektrische en elektronische apparatuur. Dat er relatief veel van deze batterijen bij het huishoudelijk afval terecht komen is algemeen bekend. Exacte gegevens over hoeveelheden accu's en ander elektronisch afval dit betreft zijn echter niet meteen voorhanden. Het Rijk is in 2019 gestart met een zogenoemde Tactische analyse E-waste waarin de stromen elektronisch afval in kaart worden gebracht. Op basis van beschikbare data bij de Kamer van Koophandel en het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen is op basis van risicodata geïnventariseerd bij welke E-waste inzamelende en verwerkende bedrijven toezichtcontroles zouden moeten worden uitgevoerd. Dit project wordt getrokken door de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T) en Rijkswaterstaat (RWS). DCMR heeft geheel vrijwillig data verzameld en verstrekt over E-waste verwerkers in de regio Rijnmond. De rapportage van de evaluatie van de uitgevoerde controles is nog niet beschikbaar. IL&T en RWS gaan deze tactische analyse in 2022 actualiseren. Dit keer in samenwerking met een Gelderse omgevingsdienst.

3. *Zijn er bedrijven in Zuid-Holland die zich bezig houden met het recyclen van batterijen? Zo ja, op welke wijze worden deze bedrijven ondersteunt door de Provincie? Mocht dat nog niet zo zijn, zou u daartoe bereid zijn?*

Antwoord

Er zijn bedrijven in Zuid-Holland die (plannen hebben om) accu's en batterijen te recyclen, bijvoorbeeld TES <https://www.portofrotterdam.com/en/news-and-press-releases/tes-starts-large-facility-in-rotterdam-to-recycle-batteries-from-electric>.

En In2Waste is het kennis- en expertisecentrum van de Rotterdamse A&M Recycling Groep. A&M zamelt in en In2Waste adviseert over mogelijkheden voor hoogwaardige recycling, ook bij klanten van het bedrijf. Voor de verschillende verwerkte en gesorteerde materiaalstromen zijn verwerkingsopties binnen Zuid-Holland, Nederland of Europe beschikbaar. Voor een deel van de materiaalstromen moeten deze verwerkingsfaciliteiten nog worden opgericht.

Bijvoorbeeld vanuit ons Startup-in-Residence programma en ons innovatieprogramma Energie en Klimaat werkt het Schiedamse Stored Energy in samenwerking met A&M-Recycling aan een second life voor batterijen van deelscooterbedrijf Felyx.

Verder steunen we initiatieven om te besparen op grondstoffen als lithium:

Via de Zuid-Hollandse regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter ondersteunen we initiatieven van het Leidse Leyden Jar Technologies B.V. en het Delftse bedrijf IMP om de levensduur van Lithium-ION batterijen te verlengen.

En de provincie ondersteunt een proef van een Duits bedrijf met de toepassing van een zogenoemde flow batterij. Deze technologie maakt geen gebruik van lithium maar van ijzeroxide.

Ook werken een aantal provincies, in samenwerking met hun regionale ontwikkelingsmaatschappij, mee aan een Nationaal Actieplan Batterijen, waarin nieuwe materialen, hergebruik en recycling op de agenda staan.

4. *Klopt het dat de EU heeft bepaald dat:*
a. *In 2030 minstens 70% van de accu's dient te worden gerecycled?*

Antwoord

Ja.

- b. *In 2030 de nieuwe accu's voor minimaal 4% uit gerecycled Lithium dient te bestaan?*

Antwoord

Het klopt inderdaad dat vanaf 1 januari 2030 batterijen een zekere mate van gerecycled materiaal moeten bevatten. Dit verplichte percentage wordt verhoogd op 1 januari 2035.

- c. *Wat is de stand van zaken op dit moment, zijn we aardig op weg?*

Antwoord

Dat is ons onbekend.

- d. *Wat vindt u van deze regelgeving?*

Antwoord

Dat vinden wij een goede ontwikkeling.

5. *De winning van lithium, met name bij de verdampingsmethode, vraagt erg veel water. Graag zouden wij een opgave ontvangen:*
- hoeveel water dit vraagt per x hoeveelheid Lithium?*
 - welke gevolgen dit heeft voor datzelfde gebied en voor de gezondheid van de inwoners en medewerkers in voornamelijk Argentinië?*
 - Wat vindt GS van de gevolgen van de ontwikkelingsproces van Lithium voor land en bevolking?*

Antwoord

Ongeveer de helft van de wereldvoorraad lithium wordt gemijnd uit zout water in de Atacama-woestijn van Chili, Bolivia en Argentinië. Om een goed antwoord te kunnen geven op deze vraag is een uitgebreid onderzoek nodig naar de winning van lithium in verschillende landen en de gevolgen daarvan.

6. *Wat vindt u van de volgende uitspraak: de technologische ontwikkeling van Lithium-ION accu levert veel nevenschade op?*

Antwoord

Deze vraag kunnen wij op basis van de ons beschikbare informatie niet beantwoorden.

Meerdere websites en onderzoeken maken melding van E-waste: “de grootste en snel groeiende milieuvuiler ter wereld”. De E-waste Monitor (2017) verwachtte dat in 2021 maar liefst 52 miljoen ton aan E-waste afval gehaald zou worden (website WEEE.nl maakt zelfs melding van 100 miljoen kilo per jaar in Nederland). Dat zou 3,5 miljoen ton extra ten opzichte van 2018 zijn.

- Kloppen de genoemde cijfers met wat bij GS bekend is? Zo niet, wat zijn de correcte cijfers?*
- Hoe kijkt Gedeputeerde Staten aan tegen E-waste? Mede in relatie tot bovenstaande vragen en inleidende tekst op deze vragen?*
- Ligt er voor Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten een rol in het beperken van E-waste en zo ja, welke rol zou passend zijn?*

Antwoord op vragen 7, 8 en 9

Inderdaad veroorzaakt de toenemende elektrificatie van onze maatschappij een groeiende stroom E-waste. Exacte cijfers hebben we niet. Afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) bevat verschillende toxische stoffen waarvan we de verspreiding in de leefomgeving zoveel mogelijk willen voorkomen. Daarnaast bevat AEEA waardevolle en schaarse metalen die we in het kader van de circulaire economie graag terug willen winnen en opnieuw willen gebruiken. Producenten en importeurs die elektrische en elektronische apparatuur verkopen in de EU zijn verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van deze producten als ze worden afgedankt (Richtlijn 2012/19/EU). Zij moeten daarom een inzamelsysteem opzetten dat het mogelijk maakt om de afgedankte apparatuur in te leveren voor verwerking. Het Rijk ziet hierop toe in Nederland.

